

**WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM DORADZTWA
ZAWODOWEGO**

**w Zespole Szkolno-Przedszkolnym
w Zakrzowie**

PODSTAWA PRAWNA

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325).

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.

Ustawa z 16 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 910).

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591).

Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639).

WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opiera się na założeniu, że wybór ścieżki rozwoju zawodowego jest procesem, na który składają się wiedza na temat samego siebie, zawodów, szkół oraz rynku pracy. Zasadniczą kwestią doradztwa zawodowego jest pokazywanie uczniom wszystkich możliwości edukacyjnych i zawodowych oraz budowanie i rozwijanie umiejętności, bez których nie uda się sprawnie poruszać na każdym etapie kształcenia oraz na rynku pracy. Działania w zakresie doradztwa zawodowego mają na celu wspieranie uczniów w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

REALIZATORZY I ADRESACI DZIAŁAŃ W RAMACH WSDZ

Realizatorami doradztwa zawodowego w szkole podstawowej są:

- dyrektor szkoły,
- nauczyciel doradztwa,

- pedagog, psycholog,
- wychowawcy klas I-III, IV- VI i VII – VIII,
- nauczyciele przedmiotów szkolnych.

Adresatami podejmowanych działań są:

- uczniowie,
- rodzice/opiekunowie prawni,
- nauczyciele.

CEL GŁÓWNY WSDZ

Celem preorientacji zawodowej dla przedszkola jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień, realizowana na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego przez nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Celem orientacji zawodowej w klasach I - III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV - VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII - VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

CELE SZCZEGÓŁOWE WSDZ

Uczeń

- powinien posiadać informacje na temat różnych zawodów,
- rozwija swoje zainteresowania i umiejętności, wie jak się uczyć,
- rozwija umiejętność pracy w grupie, zespole,
- rozwija umiejętność podejmowania decyzji,
- powinien znać swoje predyspozycje zawodowe,
- powinien znać swoje mocne i słabe strony, własne ograniczenia, umiejętności, zainteresowania i uzdolnienia,
- rozumie konieczność ustawicznego kształcenia,
- powinien świadomie umieć zaplanować swoją ścieżkę edukacyjno-zawodową,
- jest otwarty i przygotowany na wyzwania współczesnego świata.

Nauczyciele

- wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagają mu określając jego ścieżkę edukacyjną i zawodową,
- umożliwiają rozwój zainteresowań i dolności uczniów,
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji,
- nauczyciele wychowawcy realizują tematy zawodoznawcze podczas lekcji wychowawczych,
- współpracują z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego.

Rodzice/ prawni opiekunowie

- przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- zaangażowanie w pracę doradczą szkoły poprzez prezentację swoich zawodów, zakładów pracy,

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Zakrzowie

- zapoznanie rodziców z WSDZ oraz z pełną ofertą edukacyjną szkolnictwa na różnych jego poziomach.

Doradca zawodowy/nauczyciel

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego,
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII,
- współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia,
- wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- realizowanie działań wynikających z programu.

WSPÓŁPRACA

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wieliczce - organizacja spotkań z uczniami na terenie szkoły w ustalonych wcześniej terminach.

FORMY I METODY PRACY:

- zajęcia doradztwa zawodowego,
- lekcje wychowawcze,
- spotkania z przedstawicielami zawodów,
- udział w przedsięwzięciach lokalnych, np. targi szkół,
- filmy edukacyjne,

- pogadanki dla uczniów i rodziców,
- udzielanie indywidualnych porad uczniom.

MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU:

- analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć),
- ankiety,
- obserwacja poziomu zaangażowania i motywacji, zachowań uczniów,
- rozmowa doradcza z uczniem.

Efektem ewaluacji jest doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły czy lokalnego rynku pracy.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Treści programowe wynikające z Rozporządzenia MEN ws. doradztwa zawodowego wpisują się w następujące obszary:

1. Poznanie siebie – m.in. zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje, mocne strony i możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia, ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych, hierarchia wartości i potrzeb, aspiracje.
2. Świat zawodów i rynek pracy – m.in. informacje na temat zawodów, charakterystyki zawodów i stanowisk pracy, znaczenie pracy w życiu człowieka, etyka zawodowa, autoprezentacja, zakładanie własnej działalności gospodarczej.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – m.in. sposoby zdobywania wiedzy, struktura systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej, oferty szkół ponadpodstawowych, kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych, znaczenie uczenia się przez całe życie.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych – m.in. plany edukacyjno-zawodowe, planowanie swoich działań, określanie celów, indywidualny plan działania, wybór dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Treści przewidziane do realizacji w oddziałach przedszkolnych:

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1) określa, co lubi robić;
- 2) podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 3) określa, co robi dobrze;
- 4) podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 1) odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2) podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 3) wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 4) podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 5) opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 1) nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 2) nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjnozawodowych

Dziecko:

- 1) opowiada, kim chciałoby zostać;

- 2) na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 3) podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1) opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 2) prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 3) podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 4) podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 5) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 1) odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2) podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 3) opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach; omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 4) opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 5) posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 1) uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 2) wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3) wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjnozawodowych

Uczeń:

- 1) opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 2) planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 3) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1) określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 2) wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 3) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 4) prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 1) wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę

pracy w zawodach;

- 2) opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 3) podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 4) posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 5) wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 1) wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 2) wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3) samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjnozawodowych

Uczeń:

- 1) opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 2) planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 3) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1) określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 2) rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 3) dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o

sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

4) rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnozawodowych;

5) rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;

6) określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

7) określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

1) wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2) porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

3) wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

4) uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

5) analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;

6) wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

7) dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

1) analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

2) analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Zakrzowie

3) charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

4) określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjnozawodowych

Uczeń:

1) dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

2) określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

3) identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4) planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ NA ROK SZKOLNY 2021/2022

Lp.	ZADANIE	FORMA DZIAŁANIA	REALIZATOR	TERMIN
1.	Powołanie zespołu doradztwa zawodowego	-	dyrektor	Wrzesień 2021
2.	Opracowanie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego	konsultacje	doradca zawodowy - nauczyciel	wrzesień 2021
3.	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z WSDZ, zaopiniowanie	prezentacja	doradca zawodowy - nauczyciel	wrzesień 2021
4.	Prowadzenie zajęć z doradztwa zawodowego w klasach VII A i VII B	lekcje z doradztwa zawodowego	doradca zawodowy - nauczyciel	rok szkolny 2021/2022
5.	Prowadzenie zajęć z doradztwa zawodowego w klasie VIII	lekcje z doradztwa zawodowego	doradca zawodowy - nauczyciel	Rok szkolny 2021/2022 II semestr
6.	Realizacja treści programowych dla oddziału przedszkolnego z zakresu preorientacji zawodowej	w ramach zajęć	nauczyciele	rok szkolny 2021/2022

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Zakrzowie

7.	Realizacja treści programowych dla klas I-III z zakresu orientacji zawodowej	w ramach zajęć	nauczyciele	rok szkolny 2021/2022
8.	Realizacja treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego na lekcjach przedmiotowych w klasach IV-VIII	lekcje przedmiotowe	nauczyciele	rok szkolny 2021/2022
9.	Realizacja treści programowych dot. Orientacji i doradztwa zawodowego na lekcjach wychowawczych w klasach IV-VIII wg programu wychowawczego właściwego dla każdego poziomu	godziny wychowawcze	wychowawcy	rok szkolny 2021/2022
10.	Wycieczki zawodoznawcze dla uczniów klas VIII	dni otwarte szkół ponadpodstawowych	doradca zawodowy, wychowawcy klas VII- VIII uczniowie indywidualnie	wg grafiku
11.	Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Wieliczce	warsztaty	pedagog, doradca zawodowy	rok szkolny 2021/2022
12.	Gromadzenie i udostępnianie nauczycielom scenariuszy, ankiet, artykułów, kart pracy z zakresu zawodoznawstwa w ramach wymiany doświadczeń	-	doradca zawodowy	rok szkolny 2021/2022
13.	Omówienie dokumentacji i kryteriów przyjęć uczniów do szkół ponadpodstawowych	pogadanka dla rodziców i uczniów klas VIII	wychowawcy podczas godzin wychowawczych, doradca zawodowy podczas zajęć	marzec, kwiecień 2022
14.	Zapoznanie Rodziców uczniów klas VIII z	gazetka szkolna, informacje na	doradca zawodowy	styczeń, luty 2022

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Zakrzowie

	terminami rekrutacji 2022/2023	stronie szkoły, dziennik LIBRUS		
15.	Zapoznanie uczniów ze sposobami uprawy roślin w gospodarstwie Państwa Węgrzynów w Zakrzowie	wycieczka	nauczyciel przyrody	maj 2022
16.	Zapoznanie uczniów ze sposobem hodowli zwierząt w gospodarstwie hodowli danieli w Zakrzowcu	wycieczka	nauczyciel przyrody	październik 2021
17.	Praca pszczelarza Zwiedzanie Gospodarstwa Pasiecznego "Sądecki Bartnik"	wycieczka	wychowawcy klas I-III	październik 2021
18.	Przybliżenie uczniom magii pracy w obserwatorium	wycieczka	nauczyciel przyrody	listopad 2021
19.	Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów	prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów	nauczyciele	rok szkolny 2021/2022